

BELEIDSREGELS SOCIAL RETURN DEN HAAG 2024

Toelichting

Het college wil via het gemeentelijk inkoopbeleid vormgeven aan maatschappelijke doelstellingen door het strategisch inzetten van deze doelstellingen bij het aanwenden van inkoopkracht. De gemeente koopt niet alleen een 'product' (een weg, een schoongemaakt gebouw, kerstpakketten of een opknabbeurt voor een gemeentelijk gebouw), maar zorgt dat dit ook gebeurt op een manier die bijdraagt aan sociale en economische doelstellingen. Hoe de gemeente dit doet is uitgewerkt in het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (RIS317940).

Onderdeel van dit gemeentelijk inkoopbeleid is social return. Middels social return wil het college werkgevers optimaal ondersteunen, onafhankelijk van hun rol als opdrachtnemer, ondernemer of vrager naar personeel. Daarnaast wil het college hiermee extra kansen op werk bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Middels de Beleidsregels social return Den Haag werkt het college de gevolgen voor het gemeentelijk inkoopbeleid nader uit. Aanvankelijk met de Beleidsregels Social Return Den Haag 2016, maar om gelijke tred te houden met landelijke ontwikkelingen en in verband met een aantal belangrijke technische wijzigingen zijn nu de Beleidsregels social return Den Haag 2023 vastgesteld.

Besluitvorming

Het college van burgemeester en wethouders van Den Haag,

gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluit vast te stellen de navolgende Beleidsregels social return Den Haag 2024:

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- Den Haag Werkt: onderdeel van de gemeentelijke organisatie dat verantwoordelijk is voor de re-integratie van werkzoekenden en matching van werkzoekenden en werkgevers;
- drempelbedrag: bedrag dat in de richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (PbEU 2014, L 94) als drempelwaarde is opgenomen voor het volgen van een Europese aanbestedingsprocedure door decentrale overheden voor aanbestedingen die betrekking hebben op leveringen en diensten en wordt toegepast bij social return voor werken en diensten in de zin van de richtlijn;
- opdrachtnemer: ondernemer aan wie door de gemeente Den Haag een opdracht is gegund waar social return op van toepassing is;
- opdrachtsom: bedrag of de bedragen in euro's waarmee is ingeschreven, gerekend over de gehele opdracht;

- opdrachtwaarde: waarde van de opdracht zoals die door de aanbestedende dienst wordt geraamd;

- overeenkomst: schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel gesloten tussen de gemeente Den Haag en opdrachtnemer;

- werkzoekenden: personen die:
 - a. als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen zijn ingeschreven;
 - b. een uitkering op grond van de Werkloosheidwet ontvangen;
 - c. een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen of beschut werk als bedoeld in de Participatiewet verrichten;
 - d. een uitkering op grond van de wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen of wet werk en arbeidsondersteuning Jonggehandicapten ontvangen met uitzondering van kandidaten voor wie de werkgevers ingevolge de Wet Verbetering Poortwachter een verplichting tot re-integratie hebben;
 - e. vallen onder de werkingssfeer van de Wet sociale werkvoorziening;
 - f. een opleiding aan een instelling voor hoger beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 1.1, onder g, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek volgen en die een stageplek zoeken;
 - g. een stageplek zoeken in verband met een beroepsopleiding als bedoeld in artikel 7.2.7, derde lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of een werkplek zoeken in verband met een beroepsopleiding als bedoeld in artikel 7.2.7, vierde lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;
 - h. een werkplek zoeken in verband met een opleiding als bedoeld in artikel 2.8, van de Wet voortgezet onderwijs 2020 of een opleiding in het voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra;
 - i. minder dan 12 maanden voorafgaand aan het tot stand komen van de overeenkomst arbeid hebben aanvaard bij opdrachtnemer en daarvoor tot een van voornoemde categorieën behoorden.

Artikel 2 Werkingssfeer

Bij aanbestedingen die betrekking hebben op werken en diensten met een geraamde opdrachtwaarde hoger dan het drempelbedrag past de gemeente Den Haag social return toe. Den Haag Werkt toetst of dit aan de orde is.

Artikel 3 Vorm

1. Indien social return van toepassing is, vermeldt het college dit bij de aankondiging van een aanbesteding.
2. Het college bepaalt welk percentage social return zal worden opgenomen in de aanbesteding.
3. Dat social return van toepassing is en het percentage dat hiermee gemoeid is, wordt als aanvullende bijzondere uitvoeringsvoorwaarde opgenomen in het inkoopkader, het bestek, de offerteaanvraag of het programma van eisen.

4. Indien het college van oordeel is dat onvoldoende plaatsing van werkzoekenden kan worden gerealiseerd op een opdracht, kan het college bepalen dat bij de uitvoering van de opdracht gebruik wordt gemaakt van alternatieve inzet, ook co-creatief genoemd.
5. Bij de toepassing van alternatieve inzet leveren opdrachtnemers op een andere, nader af te spreken wijze, hun bijdrage aan de re-integratie en participatie van werkzoekenden. Bij die bijdrage gaat de voorkeur uit naar projecten die de kandidaatontwikkeling bevorderen.
6. Dat alternatieve inzet aan de orde is, wordt vooraf als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde vastgelegd in het inkoopkader, het bestek, de offerteaanvraag of het programma van eisen.
7. Als naar het oordeel van het college de realisatie van social return meer gediend is met het stellen van op social return gerichte gunningscriteria kan het college daartoe overgaan indien de aard van de opdracht voldoende verband houdt met het te realiseren doel van social return.

Artikel 4 Verplichting opdrachtnemer (social return)

1. Het college legt in de overeenkomst de volgende verplichtingen voor de opdrachtnemer vast:
 - a. dat de opdrachtnemer aan wie een opdracht is gegund waar social return op van toepassing is, een deel van de opdracht laat uitvoeren door werkzoekenden;
 - b. dat de opdrachtnemer voor de uitvoering van de opdracht door werkzoekenden ten minste 5% van de opdrachtsom gebruikt.
2. Rekening houdend met de aard van de opdracht, de arbeidsexpansiviteit van de opdracht of de mate van specialistische arbeid die voor de uitvoering van de opdracht vereist is, kan het college besluiten het percentage te verlagen tot ten minste 2% van de opdrachtsom.
3. In bijzondere gevallen kan het college, gelet op de aard of duur van de opdracht dan wel gelet op de regionale arbeidsmarktsituatie, afwijken van de genoemde percentages.

Artikel 5 Beoordeling verplichting opdrachtnemer

De beoordeling van de waardering van de inzet van werkzoekenden geschiedt overeenkomstig de bouwblokkenmethode, zie hiervoor de website van Den Haag. Deze bouwblokken kunnen twee keer per jaar worden aangepast door de directeur SZW belast met de portefeuille Werkgelegenheidsprojecten.

Artikel 6 Verantwoordingsverplichtingen

De opdrachtnemer verstrekt een overzicht van de geleverde social return-prestatie op een door het college vastgestelde wijze in het social returnregistratiesysteem.

Artikel 7 Handhaving van de toepassing van de beleidsregels

Als de opdrachtnemer zelfs na meerdere verzoeken daartoe niet aan de social return verplichtingen voldoet of hierover geen verantwoording aflegt, kan de gemeente, op grond van de contractuele bepalingen, een boete opleggen.

Artikel 8 Evaluatie van de beleidsregels

Het college evalueert deze beleidsregels elke drie jaar.

Artikel 9 Invoeringsbepalingen

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van de dag na de datum van bekendmaking in het Gemeenteblad waarin zij worden geplaatst.
2. De Beleidsregels social return Den Haag 2016 worden ingetrokken.

Algemene toelichting

De gemeente wil via opdrachtgeverschap en inkoop maatschappelijke doelen realiseren. Dit betekent dat de gemeente naast prijs en kwaliteit ook de effecten op mens, milieu en omgeving meeweegt bij het inkopen en aanbesteden. In het Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen actieplan (RIS317940) is voor zeven maatschappelijke doelen uitgewerkt hoe de gemeente dit doet. Sociaal inkopen is één van de doelen en daarbinnen is het toepassen van social return een belangrijke werkwijze. Via de social return bepaling wordt leveranciers gevraagd om een deel van de aanneemsom (vaak 5%) te benutten om werkzoekenden aan een baan of opleidingsplek te helpen. De gemeente past social return toe op aanbestedingen boven het drempelbedrag van de Europese aanbestedingsrichtlijn voor decentrale overheden voor Leveringen en Diensten zoals ook voorzien in de Aanbestedingswet 2012. Op dit moment is het drempelbedrag € 221.000.- social return is ook van toepassing op Werken vanaf hetzelfde drempelbedrag. Zie voor de actuele drempelbedragen de website van Den Haag.

In beginsel wordt de social return-verplichting opgelegd als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde. Er wordt geen social return-voorwaarde opgenomen als op voorhand vaststaat dat de opdracht onvoldoende arbeid bevat om social return toe te passen.. Het college maakt hierin een afweging door onder andere rekening te houden met de aard van de opdracht, de mate van specialistische arbeid en of er sprake is van een arbeidsextensieve opdracht.

De gemeente hanteert in haar aanbestedingsbeleid drempelbedragen in euro (€) en exclusief BTW (met dien verstande dat het drempelbedrag social return voor Werken gelijk wordt gesteld aan de drempelwaarde voor diensten en leveringen waarop de Europese aanbestedingsprocedure van toepassing is).

De geraamde opdrachtwaarde die is gemoeid met de opdracht en de samenstellende delen, worden binnen de gemeente geïnventariseerd op basis van het intake-formulier dat de inkopers hanteren. Op deze wijze kan worden bepaald of social return van toepassing is.

De aanbestedende dienst (opdrachtgever) neemt voor het publiceren van een opdracht contact op met Den Haag Werkt met als doel:

- te beoordelen of inbesteden mogelijk is;
- te beoordelen of social return van toepassing is;
- of in dit kader de inzet van werkzoekenden verplicht gesteld wordt óf dat gebruik wordt gemaakt van alternatieve inzet (co-creatief) (conform bouwblok model 2 en 3).

Gevolgen social return voor ondernemers

Met social return dragen opdrachtgever én opdrachtnemer bij aan maatschappelijke resultaten. Daarmee is social return ook voor bedrijven die maatschappelijk verantwoord willen ondernemen een relevant instrument om zich te onderscheiden. Bedrijven die al ervaring hebben met social return, melden bovendien, dat social return voordelen kan opleveren. Door werkzoekenden in te schakelen voor ondersteunende werkzaamheden, heeft het gekwalificeerde personeel meer tijd voor het specialistische werk. Bovendien geven opdrachtnemers aan dat de uitvoering in de praktijk meevalt, omdat maatwerk het uitgangspunt is. De (senior-)accountmanager van Den Haag Werkt kan helpen bij het vinden van geschikte werkzoekenden.

Uitvoering

Den Haag Werkt is het centrale contactpunt en meldpunt. Zij toetsen of social return aan de orde is en zijn voor ondernemers (na gunning) ook het contactpunt voor de uitvoering van social return.

Adresgegevens:

Den Haag Werkt
Fruitweg 17, 2525 KE te Den Haag

Verplichtingen en wijzigingen ten opzichte van voorgaande regelingen

Het college zet zijn social return beleid met deze beleidsregels voort. De basis is ten minste 5% social return van de opdrachtsom bij opdrachten boven de Europese aanbestedingsgrens.

Dit percentage past bij de algemene norm in het land. In sectoren waar percentages structureel hoger zijn, houdt het college daar rekening mee. In de afweging betreft ze de implicaties voor de bedrijfsvoering. Daarbij heeft het college oog voor de omvang van de opdracht, de schaalgrootte van bedrijven in een specifieke sector of regio en de regionale arbeidsmarkt. Dit doet ze voordat een bestek wordt gepubliceerd.

Duur van de plaatsing

Om het MKB en andere bedrijven tegemoet te komen, mogen zij bij social return ook personen meetellen die in de afgelopen 12 maanden op een andere opdracht van de gemeente Den Haag of een andere gemeente geplaatst zijn (duurzame plaatsing). Het college kiest voor het maximaal meetellen van een termijn van 12 maanden per geplaatste medewerker, omdat dit een termijn is waarbinnen meestal ook duidelijkheid bestaat over het verlenen van een arbeidsovereenkomst voor langere duur. De gemeente wil immers dat er echte banen worden gecreëerd en dat mensen duurzaam aan de slag zijn. In dat kader kunnen in overleg met Den Haag Werkt ook opleidingskosten meetellen voor de social returnverplichting.

Vorm

Voor de bepaling van de toepassing en de hoogte van social return maakt Den Haag Werkt voor publicatie van het inkoopkader, het bestek, de offerteaanvraag of het programma van eisen een afweging. De kwaliteit of het vereiste resultaat van de te gunnen opdracht mag daarbij niet door de aanvullende uitvoeringsvoorwaarde worden geschaad. In de afweging betreft Den Haag Werkt de implicaties voor de bedrijfsvoering, waarbij de schaalgrootte van bedrijven in de sector in ogenschouw wordt genomen. Ook beziet het college de arbeidsmarktsituatie, om te voorkomen dat social return een onevenredige belasting vormt of verdringing optreedt.

Het college wil de administratieve belasting voor ondernemers verkleinen en de dienstverlening vanuit Den Haag Werkt voor ondernemers optimaliseren. Zo kan Den Haag Werkt bijvoorbeeld bij een vroegtijdige aankondiging van een aanbesteding zo nodig werkzoekenden voorbereiden op plaatsing in een bepaalde branche door geschikte kandidaten voor te selecteren of trainingen voor hen te verzorgen. Een vroegtijdige aankondiging betekent bovendien dat elke aanbieder vooraf weet dat social return van toepassing is en dat het niet naleven van deze voorwaarde betekent dat de prestatie niet is geleverd. Door vooraf duidelijkheid te geven over de omvang van het percentage social return ontstaat bovendien meer transparantie over wat wordt verwacht.